

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudkyní Mgr. Věrou Pazderovou, LL.M., M.A., ve věci

žalobců: a) **A. S.**
 tvrzené datum narození X, státní příslušnost Afghánistán
 b) **S. U. M.**
 tvrzené datum narození X, státní příslušnost Afghánistán
 zastoupen žalobcem a) jako opatrovníkem
 oba zastoupeni Organizací pro pomoc uprchlíkům, se sídlem Kovářská
 939/4, Praha 9

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
 se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7

v řízení o žalobě proti rozhodnutím žalovaného ze dne 30. 9. 2021, č. j. OAM-676/DS-PR-D06-2021 a č. j. OAM-677/DS-PR-D06-2021,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 9. 2021, č. j. OAM-676/DS-PR-D06-2021 a č. j. OAM-677/DS-PR-D06-2021, se ruší a věci se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalobcům se nepřiznává náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaný rozhodnutím ze dne 30. 9. 2021, č. j. OAM-676/DS-PR-D06-2021, rozhodl, že státem příslušným k přijetí žalobce a) zpět podle čl. 18 odst. 1 písm. b) nařízení č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k

Shodu s prvopisem potvrzuje: H. T.

posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „nařízení Dublin III“), je Rumunsko. Dále uvedl, že toto rozhodnutí je v souladu s § 11 odst. 2 větou druhou zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, rozhodnutím podle § 25 písm. i) citovaného zákona z důvodu uvedeného v § 10a odst. 1 písm. b) téhož zákona.

2. Shodně žalovaný rozhodl v případě žalobce b) rozhodnutím ze dne 30. 9. 2021, č. j. OAM-677/DS-PR-D06-2021.
3. V případě obou žalobců žalovaný vyšel ze skutečnosti, že podle záznamů otisků prstů v systému EURODAC vyplynulo, že žalobci podali dne 24. 8. 2021 žádost o mezinárodní ochranu v Rumunsku. Dne 15. 9. 2021 žalovaný obdržel informaci, že Rumunsko uznalo svou příslušnost k posouzení žádostí žalobců, o nichž dosud nebylo v Rumunsku rozhodnuto.
4. V rozhodnutí ve věci žalobce a) žalovaný uvedl, že dne 1. 9. 2021 se žalobce a) podrobil lékařskému vyšetření za účelem určení kostního věku ve Fakultní nemocnici v Motole s výsledkem, že kostní věk podle atlasu GP-Z odpovídá věku 19 let. Rovněž na základě pediatrického vyšetření byl jeho věk odhadnut jako starší 19 let. Podle somatického nálezu i závěru rentgenologa tedy věk žalobce odpovídá 19 letům. Žalovaný proto uzavřel, že žalobce a) je zletilý, a vyloučil tak použití čl. 8 nařízení Dublin III.
5. V rozhodnutí ve věci žalobce b) žalovaný vyšel ze skutečnosti, že žalobce b) je nezletilý [rozhodnutím ze dne 24. 9. 2021 mu ustanovil opatrovníkem žalobce a), který je jeho bratrancem].
6. V obou rozhodnutích žalovaný neshledal, že by v případě Rumunska existovaly závažné důvody se domnívat, že dochází k systémovým nedostatkům ve smyslu čl. 3 odst. 2 druhého pododstavce nařízení Dublin III. Vyšel přitom z Informace OAMP ze dne 20. 5. 2021 týkající se azylového systému Rumunska. Na úrovni orgánů EU ani Evropského soudu pro lidská práva nebylo dosud vydáno rozhodnutí, které by shledalo, že by v Rumunsku existovalo riziko nelidského nebo ponižujícího zacházení s žadateli o mezinárodní ochranu. Rumunsko je členem EU, ratifikovalo příslušné mezinárodní smlouvy a dodržuje své unijní i mezinárodní závazky v oblasti lidských práv.
7. Žalobci v průběhu řízení uvedli, že jim nebylo v Rumunsku poskytnuto adekvátní ubytování (v pokoji bylo více lidí než postelí, někteří museli spát na zemi), v táboře byly špatné hygienické podmínky, sociální zařízení bylo špinavé a chyběly v něm dveře. Toto tvrzení však nepodložili žádnými důkazy či materiály, které by svědčily o systémových nedostacích v rumunských azylových zařízeních. Samotný obecně nižší standard humanitární ochrany a životních podmínek ještě nezakládá systémové nedostatky, jež by vedly k nelidskému nebo ponižujícímu zacházení. Tuto skutečnost potvrdil i Nejvyšší správní soud (dále též „NSS“) v rozsudku ze dne 21. 3. 2018, č. j. 2 Azs 33/2018-20. Uvedli-li žalobci, že jim v táboře nebylo poskytnuto jídlo, a proto tábor opustili, je třeba uvést, že v rumunských zařízeních je na žadatelích, aby si opatřili jídlo sami na základě finančních prostředků, které jim rumunské orgány poskytují. Žalobci strávili v táboře maximálně pár dní, proto tuto skutečnost ani nemohli zjistit. Tvrzení žalobce a), že jej rumunská policie mlátila, nebylo nijak podloženo. Žalovaný nevyloučil, že může docházet k selhání jednotlivců, avšak o systémových nedostacích v Rumunsku nic nesvědčí.

II. Obsah žaloby

8. Žalobci proti výše uvedeným rozhodnutím brojili společnou žalobou.
9. Namítli, že žalovaný nezohlednil nezletilost žalobce b), na kterého se vztahují zvláštní právní záruky z hlediska ochrany práv dítěte. Žalobci b) byl ustanoven opatrovníkem žalobce a), o jehož zletilosti však panují pochybnosti. Žalobce a) nebyl s ohledem na svůj věk a postavení dostatečně způsobilý hájit práva žalobce b). Žalovaný tím porušil čl. 6 odst. 2 nařízení Dublin III, podle kterého má nezletilá osoba právo být zastupována během řízení kvalifikovaným zástupcem. Rozhodnutí žalovaného je také nepřezkoumatelné, neboť žalovaný nedostatečně reflektoval princip nejlepšího zájmu dítěte.
10. Dále žalobci vytkli žalovanému, že i přes důvodné pochybnosti o zletilosti žalobce a), které vyplývají z jeho tvrzení i obsahu spisu, neučinil žádné další kroky ke zjištění žalobcova skutečného věku. Žalobce a) trvá na tom, že je nezletilý. S oběma žalobci proto mělo být zacházeno jako s nezletilými bez doprovodu. V takovém případě by byla státem příslušným k posouzení jejich žádostí ČR. Žalovaný dovedl zletilost žalobce a) pouze z jedné lékařské zprávy, a to na základě metody GP, která se však vyznačuje všeobecně uznávanou odchylkou +/- 2 až 3 roky ve vztahu ke kalendářnímu věku. Pokud je tedy určen věk v rozmezí 18-19 let, nelze vyloučit, že jde o osobu nezletilou. Sama cizinecká policie tuto zprávu nepovažovala za dostatečný důkaz a zajistila žalobce a) za účelem ověření jeho skutečného věku. Rovněž sociální pracovník v Zařízení pro zajištění cizinců Bělá-Jezová odhadl podle chování a jednání žalobce a) jeho věk na osobu v pubertě. Se žalobcem a) proto nemělo být automaticky zacházeno jako se zletilou osobou. Žalovaný měl činit další kroky k ověření jeho věku. V této souvislosti žalobci poukázali na zásadní roli řádného posouzení skutečného věku, kterou v nedávné době potvrdil Ústavní soud, a na několik odborných vyjádření hodnotících přesnost a spolehlivost jednotlivých metod určování věku. Citovali také z rozsudku NSS ze dne 25. 6. 2020, č. j. 5 Azs 107/2020-46, který se otázkou určování věku podrobně zabýval.
11. Dále žalobci namítli, že žalovaný nedostatečně posoudil, zda je předání do Rumunska možné ve vztahu k situaci žalobců jakožto nezletilých osob. Přestože o nezletilosti žalobce b) není pochyb, v rozhodnutí v jeho věci zcela chybí úvahy o překážkách přemístění s ohledem na práva dítěte a nejlepší zájem dítěte. Oba žalobci také poukazovali na četné systémové nedostatky azylového systému v Rumunsku. Jejich tvrzení přitom odpovídají zprávám o Rumunsku, které v minulosti nechal zpracovat sám žalovaný. Správní soudy také v minulosti zrušily transfery zranitelných osob do Rumunska s ohledem na podmínky tamního azylového systému. Tyto skutečnosti však žalovaný nijak nereflektoval. Ze zpráv o zemi původu navíc vyplývá celá řada nedostatků právě ve vztahu ke zranitelným osobám a dětem (viz např. Informaci OAMP ze dne 2. 9. 2019, dále také zprávy ECRE, Ministerstva zahraničí USA a UNHCR, na něž žalobci odkázali). Ze zpráv mimo jiné vyplývá, že nezletilí bez doprovodu, kteří dosáhli věku 16 let a nemají dostatečné materiální zdroje, jsou ubytováni v tzv. regionálních centrech, avšak v některých případech společně s dospělými. Rumunské zákony sice definují určité kategorie zranitelnosti, k posouzení však v praxi nedochází. Žalovaný se nijak nezabýval tím, zda rumunský azylový systém poskytuje dostatečné záruky ve vztahu k nezletilým. Žalobci dále poukázali na některá rozhodnutí krajských soudů, která se zabývala předáním do Rumunska podle nařízení Dublin III. Žalovaný se také podle nich dostatečně nezabýval konkrétními problémy, s nimiž se při předchozím pobytu v Rumunsku setkali a na které v průběhu správního řízení poukazovali.

III. Vyjádření žalovaného

12. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že námitky vůči určení věku žalobce a) jsou pouze obecné a odkazovaná judikatura není přílehlavá. Podle žalovaného bylo určení věku žalobce a) dostatečně prokázáno na základě somatického nálezu a závěru rentgenologa, není tak podle něj zřejmé, jaké další konkrétní vyšetření mělo být provedeno a proč. V případě žalobce a) byl určen věk o více jak rok po zletilosti.
13. Podle žalovaného nedošlo k pochybení ani tím, že byl žalobci b) ustanoven opatrovníkem žalobce a). K podání pravdivé a úplné výpovědi postačí, pokud nezletilý svůj azylový příběh volnou formou vylicí a pravdivě a úplně odpoví na otázky správního orgánu. Pro to, aby nedocházelo k nepřiměřeným zásahům do jeho práv, pak postačí, aby na regulérnost průběhu řízení dohlédla zletilá osoba. Pokud si opatrovník nebyl regulérností řízení jist, bylo na něm, aby požádal o pomoc osoby práva znalé, případně pracovníka OPU. To však žalobce a) neučinil a nevznel v průběhu správního řízení žádnou námitku.
14. Dále žalovaný poukázal na to, že z akceptačního dopisu Rumunska vyplývá, že v Rumunsku žalobci uvedli odlišná jména a data narození. Tato skutečnost značně snižuje jejich věrohodnost, včetně otázky jejich identity a věku.
15. K otázce podmínek v Rumunsku ve vazbě na nezletilost žalobce b) žalovaný uvedl, že z žaloby nevyplývá, jaké konkrétní právo žalobce b) a jak bude v důsledku předání porušeno. Obecná tvrzení o nedostatečných azylových podmínkách nic neříkají o tom, v čem má být obava nezletilého vyšší než obava dospělého žadatele. Žalovaný hodnotil nejlepší zájem nezletilého žalobce b), a to tak, že v jeho nejlepším zájmu je, aby nebyl oddělen od svého příbuzného (bratrance) žalobce a). Dále žalovaný zdůraznil, že obecně nižší standard podmínek v Rumunsku neznamená, že nejsou dodržována práva žadatelů o mezinárodní ochranu. Zpráva OAMP z roku 2019, na kterou poukazují žalobci, je staršího data než zpráva OAMP z roku 2021, z níž vyšel žalovaný.

IV. Posouzení žaloby soudem

16. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas (napadená rozhodnutí byla žalobcům doručena dne 4. 10. 2021; žalobci podali žalobu dne 19. 10. 2021), osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Napadená rozhodnutí soud přezkoumal v rozsahu a mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu v době jejich vydání (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.). Soud rozhodl ve věci bez nařízení jednání, neboť shledal naplnění podmínek pro zrušení rozhodnutí bez jednání podle § 76 odst. 1 písm. a) až c) s. ř. s.
17. Žaloba je důvodná.

IV.I. Obecná východiska týkající se určování věku nezletilých cizinců

18. Soud se nejprve zabýval otázkou dostatečné spolehlivosti určení věku žalobce a), neboť její zodpovězení do značné předurčuje posouzení dalších námitek.
19. Podle § 89 odst. 3 zákona o azylu platí, že: *„Je-li žadatelem o udělení mezinárodní ochrany nezletilá osoba bez doprovodu a jsou-li důvodné pochybnosti o jí udávaném věku, provede se za účelem zjištění jejího věku lékařské vyšetření. Odmítne-li nezletilá osoba bez doprovodu provedení lékařského vyšetření, bude na ni ministerstvo pohlížet jako na zletilého žadatele o udělení mezinárodní ochrany. Pokud lékařské vyšetření za účelem zjištění věku podle věty první není průkazné, ministerstvo pohlíží na žadatele o udělení mezinárodní ochrany jako na*

nezletilou osobu bez doprovodu.“

20. Zákon o azylu tedy výslovně připouští možnost využít lékařského vyšetření za účelem určení věku žadatele o mezinárodní ochranu. Judikatura správních soudů však opakovaně upozornila, že určení kostního věku prostřednictvím lékařského vyšetření není totožné s určením kalendářního věku, který je rozhodný pro postup v řízení (ať již v řízení o předání podle nařízení Dublin III nebo obdobně v řízení o zajištění) a práva žadatele, a poukázala také na omezenou spolehlivost jednotlivých metod.
21. Podrobně se touto otázkou zabýval Nejvyšší správní soud např. v rozsudku č. j. 5 Azs 107/2020-46, na který poukazovali i žalobci. Upozornil, že výsledky vyšetření tzv. kostního věku mohou mít ve vztahu ke zjištění skutečného (tj. kalendářního) věku cizince různou míru průkaznosti. Závisí to i na použité metodě. Nejvyšší správní soud vysvětlil, že se v praxi používají dvě metody určení kostního věku, jejichž podstata spočívá ve vyhodnocování tvaru, velikosti kostních částí a stupně osifikace epifyzy právě pomocí rentgenu ruky, který se pak porovnává:
 - a. buď podle radiologického atlasu, který obsahuje standardní snímky příslušného věku a pohlaví k určení vývojového stadia; referenční publikací se stal atlas Greulich a Pyleho (GP) – tato metoda je výsledkem studie z roku 1935, anebo
 - b. podle jednotlivých kostí, kde se stupeň zralosti určuje u jednotlivých kostí a kombinuje se pro účely výpočtu celkového stadia zralosti, což se opírá o přístup Tannera-Whitehouse (TW), který je aktuálnější a dostupný ve třech vydáních (viz bod 42 rozsudku č. j. 5 Azs 107/2020-46).
22. Ze soudní praxe ovšem plyne, že obě metody mohou vést k různým výsledkům. Například v rozsudku ze dne 24. 7. 2019, č. j. 17 A 121/2019-74, se Krajský soud v Plzni zabýval žalobou tří nezletilých cizinců bez doprovodu. Zkoušky věku jim lékaři provedli oběma metodami. Vyhodnocení rentgenových snímků v daném případě provedlo specializované pracoviště Fakultní nemocnice v Motole. Z lékařských zpráv vyplynulo, že v závislosti na použité metodě u cizinců zjistili věk cca 18 až 19 let (metoda GP), resp. 16,5 let (metoda TW3).
23. Rozsudek č. j. 5 Azs 107/2020-46 také s odkazem na judikaturu švýcarského Federálního správního soudu poukázal na to, že výsledek vyšetření zápěstní kosti má omezenou autoritativní hodnotu – zvláště po dosažení věku 16 let je důkazní hodnota vyšetření nižší a nelze z ní jednoznačně usuzovat na skutečný věk. Zjištěný výsledek vyšetření věku tak nemůže výpověď dotčeného cizince zpochybnit, ledaže by byl zjištěný věk *o tři a více let vyšší* oproti cizincem udávanému věku. Jako jediný důkaz se tak výsledek vyšetření kostního věku uznává, jestliže by odchylka oproti udávanému věku byla *vyšší než tři roky*. Kromě toho je podle Nejvyššího správního soudu potřeba si uvědomit, že se obě uvedené metody zakládají na srovnávacím materiálu, u něhož je *nezbytné zohlednit i jiný socioekonomický a geografický původ* posuzovaných osob. Nejvyšší správní soud proto uvedl, že by bylo namístě, aby si policie, příp. Ministerstvo vnitra v rámci metodické činnosti opatřilo odborně podložený závěr o podstatě metod TW3 a GP. Včetně toho, do jaké míry je možné z jejich výsledků platně vycházet a za jakých okolností je nutné je doplnit (viz bod 44 rozsudku č. j. 5 Azs 107/2020-46).
24. Skutečnost, že kostní věk osoby určený pomocí rentgenu zápěstí a skutečný věk se mohou lišit, vyplývá i z další rozhodovací praxe soudů. Například Krajský soud v Brně se v

rozsudku ze dne 23. 8. 2019, č. j. 41 A 57/2019-38, zabýval případem nezletilého cizince bez doprovodu z Afghánistánu, který o sobě tvrdil, že mu je 17 let. Zpráva lékaře z pracoviště dětské medicíny Fakultní nemocnice Brno uváděla, že kostní věk žalobce odpovídá cca 19 rokům. Zároveň však zpráva obsahovala konstatování, že kostní věk může variovat +/- 2 až 3 roky s tím, že „*pacient je odlišného etnika, validní zhodnocení t. č. nelze*“ (bod 29 citovaného rozsudku). Krajský soud v předmětné věci rozhodnutí (o zajištění) zrušil, protože policie v době rozhodnutí neměla dostatek podkladů pro určení zletilosti žalobce.

25. Obdobně ve věci řešené rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 9. 2019, č. j. 7 Azs 87/2019-22, lékařská zpráva z vyšetření cizince uváděla, že „*[v]zhledem k plně prostatickým růstovým šterbinám všech metakarpů, ulny i radia se dle kostního věku jedná o jedince staršího 18 let [...]. Dle výsledků vyšetření se zřejmě jedná o dospělou osobu.*“ (viz bod 18 citovaného rozsudku). Nejvyšší správní soud pak konstatoval, že lékařské vyšetření nevyvrátilo pochybnosti o nezletilosti žalobce, protože jeho závěry nebyly jednoznačné. Lékařská zpráva totiž stanovila pouze kostní věk. Nevyjadřovala se ke skutečnému (kalendářnímu) věku. A závěr o zletilosti cizince sama relativizovala, pokud uvedla, že se *zřejmě jedná o dospělou osobu* (viz bod 19 citovaného rozsudku).
26. Podrobně se omezené míře spolehlivosti jednotlivých metod věnoval také např. rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 29. 4. 2021, č. j. 32 Az 49/2020-91 (viz zejm. body 47, 49 a 50). Soud zdůraznil, že bylo namístě, aby si žalovaný učinil odborně podložený závěr o podstatě metod TW3 a GP, jejich limitech a z toho plynoucí vypovídací hodnotě získaných důkazních prostředků. Teprve takto získané důkazy je možné účinně uplatnit v procesu volného hodnocení důkazů (odborný závěr o kostním věku odpovídajícím 18 až 19 rokům věku při možné odchylce 2 let bez doplnění o jiné důkazy posilující závěr o zletilosti není podle citovaného rozsudku dostatečným podkladem, který by mohl objasnit skutkový stav bez důvodných pochybností). Nic takového žalovaný v citované věci neudělal: z rozhodnutí ani neplynulo, proč vycházel pouze z hodnot GP a GP-Z. Limity představované například možnou odchylkou od standardů obou metod z důvodu jiného socioekonomického a geografického původu testovaných osob pak v napadených rozhodnutích či správním spisu neměly odraz vůbec. Tyto důvody vedly krajský soud ke zrušení napadeného rozhodnutí.
27. Na nepřesnost a velkou míru chybovosti určování věku pomocí vyšetření kostí metodou GP poukázal ve svém rozhodnutí i Výbor pro práva dítěte. Podle něj tuto metodu nelze použít jako jediný způsob určení kalendářního věku člověka, který o sobě tvrdí, že je nezletilý (rozhodnutí ze dne 27. 9. 2018, č. CRC/C/79/D/11/2017 ve věci N. B. F., bod 12.6, dostupné z: <https://bit.ly/3vUGlpy>).
28. Soud tedy shrnuje, že v případě pochybností o skutečném věku cizince žalovaný může využít vyšetření kostního věku. Pokud však svůj závěr o zletilosti cizince založí výhradně na výsledku takového vyšetření, bude nezbytné, aby z jeho rozhodnutí a ze správního spisu jasně plynulo, nakolik zjištěný kostní věk cizince odpovídá jeho skutečnému věku. Krajský soud musí mít možnost ověřit, zda závěr žalovaného, že se jedná o zletilého cizince, odpovídá obsahu správního spisu. Otázka určení věku je otázkou odbornou, nikoli právní. Za její uspokojivé zodpovězení v kontextu rozhodování o zajištění cizinců nese odpovědnost žalovaný. Je proto na něm, aby ve svém rozhodnutí vysvětlil, z jakých odborných podkladů při určování věku vycházel, jak je hodnotil a proč mají relevanci. V posuzované věci se tak ovšem nestalo.

IV.2 Použití obecných východisek v nyní posuzované věci

29. Žalovaný opřel závěr o zletilosti žalobce a) o zprávu Fakultní nemocnice v Motole ze dne 2. 9. 2021 podepsanou MUDr. C. Tato zpráva obsahuje sdělení: „*Na základě pediatrického vyšetření odhaduji věk starší 19 let*“ (zdůraznění doplněno). Dále zpráva obsahuje nález podle RTG snímku a uvádí: „*Kalendářní věk je dle údajů na žádance 16,41 let. Kostní věk dle atlasu GP-Z odpovídá věku 19 let. Epifyzární štěrbiny jsou uzavřeny.*“ Na základě těchto zjištění pak zpráva uvádí závěr: „*Podle somatického nálezu i dle závěru rentgenologa věk dítěte odpovídá 19 rokům*“.
30. Tato zpráva byla jediným důkazem, o který žalovaný opřel svůj závěr o zletilosti žalobce a). Jak ovšem vyplývá z výše uvedených obecných východisek, určení kostního věku nelze bez dalšího ztotožňovat s určením kalendářního věku. Navíc je třeba zohlednit limity jednotlivých metod určování kostního věku (včetně metody GP-Z), a to mimo jiné i s ohledem na etnicitu či geografický původ posuzované osoby. Z výše citované judikatury krom toho jednoznačně plyne, že jako jediný důkaz lze výsledek vyšetření kostního věku uznat, pokud by odchylka oproti udávanému věku byla *vyšší než tři roky*. Tato podmínka nebyla v případě žalobce a) splněna, byť limit tří let je v tomto případě hraniční.
31. Soud nepřehlédl, že předmětná zpráva kromě hodnocení podle snímku RTG obsahuje také stručné vyjádření na základě somatického vyšetření. Jeho závěr je však relativizován slovy lékařky, že věk posuzované osoby „*odhaduje*“ na 19 let. Jakkoliv je zřejmé, že lékař není (za současného stavu vědeckého poznání) s to určit kalendářní věk se stoprocentní jistotou, je třeba s ohledem na výše citovanou judikaturu i § 89 odst. 3 poslední větu zákona o azylu postupovat v pochybnostech ve prospěch.
32. V napadeném rozhodnutí žalovaného chybí hodnocení přesnosti, s jakou může zjištěný kostní věk odpovídat skutečnému (kalendářnímu) věku, nejsou zde obsaženy ani úvahy, zda jsou možné určité odchylky a jaké faktory mohou určování věku podle jednotlivých metod ovlivnit, a to přestože správní soudy takové požadavky pro průkaznost závěru o zletilosti opakovaně vyslovily (viz např. rozsudky citované výše).
33. S ohledem na výše uvedené soud uzavřel, že lékařskou zprávu Fakultní nemocnice v Motole ze dne 2. 9. 2021 nebylo možné samu o sobě považovat za dostatečný důkaz, který by vyvracel důvodné pochybnosti o (ne)zletilosti žalobce a). Spisový materiál dokládá (s výše uvedenou mírou pravděpodobnosti) pouze kostní věk žalobce a), nikoliv jeho skutečný věk. Za takto zjištěného skutkového stavu pak bylo na žalovaném, aby provedl další dokazování za účelem zjištění skutečného věku. Mohl si např. vyžádat podrobnější informace od lékaře provádějícího zkoušku věku, příp. využít jinou metodu pro určování věku. Měl se rovněž vyslovit k míře jistoty, kterou jsou provedená vyšetření schopna poskytnout. Žalovaný je pochopitelně oprávněn hodnotit také věrohodnost žalobcových tvrzení a porovnat je s dostatečně zjištěným skutkovým stavem ohledně věku, to však ve vztahu k určení věku žalobce a) neučinil a bez dalšího vyšel při určení zletilosti žalobce a) pouze z výše zmíněné lékařské zprávy.
34. Z tohoto důvodu soudu nezbylo než rozhodnutí žalovaného ve věci žalobce a) zrušit podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí nemá oporu ve spisu a vyžaduje zásadní doplnění. Otázka, zda je žalobce a) zletilý má totiž zásadní vliv na jeho postavení v rámci řízení podle nařízení Dublin III (srov. zejm. čl. 6 a čl. 8 citovaného nařízení). V dalším řízení proto bude na žalovaném, aby se v souladu se zásadou materiální pravdy pokusil objasnit skutečný věk

žalobce a zdůvodnil, jaké k tomu využil metody, jaké jsou jejich limity a proč považuje určení věku za dostatečně průkazné. Pokud se mu takto nepodaří věk žalobce a) dostatečně spolehlivě objasnit, bude povinen postupovat v pochybnostech ve prospěch a bude považovat žalobce a) za nezletilého.

IV.3 Zastoupení žalobce b) opatrovníkem

35. Mezi účastníky řízení není sporu o tom, že žalobce b) je nezletilý.
36. Podle § 32 odst. 1 správního řádu platí, že „[v] rozsahu, v jakém účastník nemá procesní způsobilost, musí být zastupován zákonným zástupcem“. Pokud nemá účastník zákonného zástupce, ustanoví mu správní orgán opatrovníka (§ 32 odst. 2 správního řádu).
37. Žalovaný proto žalobci b) rozhodnutím ze dne 24. 9. 2021 ustanovil opatrovníka. Opatrovníkem ovšem ustanovil žalobce a), kterého považoval za zletilou osobu. Jak ovšem vyplývá z výše uvedeného, závěr o zletilosti žalobce a) byl přinejmenším předčasný. Je přitom zřejmé, že zastoupení nezletilého jinou nezletilou osobou by zcela popřelo smysl funkce opatrovníka. Jakkoliv soud v tuto chvíli nepředjímá, zda je žalobce a) osobou zletilou či nikoliv (neboť takovou přezkoumatelnou a dostatečně podloženou úvahu bude muset nejprve učinit žalovaný), bylo za daného procesního stavu vadou, která mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí [viz § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s.], pokud byl žalobci b) ustanoven opatrovníkem žalobce a), jehož zletilost nebyla s dostatečnou spolehlivostí určena.

IV.4 Posouzení azylového řízení a podmínek přijetí v Rumunsku ve vztahu k nezletilým

38. Žalobcům je třeba přisvědčit také v poslední námitce, podle které žalovaný neposoudil, zda podmínky rumunského azylového řízení a tamní podmínky přijetí žadatelů ve vztahu k nezletilým nejsou rozporné s čl. 3 odst. 2 druhým pododstavcem nařízení Dublin III.
39. Soud nezpochybňuje, že podle recentní judikatury obecné podmínky azylových řízení a podmínky přijetí žadatelů o mezinárodní ochranu v Rumunsku nejsou rozporné s čl. 3 odst. 2 druhým pododstavcem nařízení Dublin III (viz např. např. rozsudek NSS ze dne 21. 3. 2018, č. j. 2 Azs 33/2018-20; usnesení NSS ze dne 5. 12. 2019, č. j. 1 Azs 256/2019-30; ze dne 22. 1. 2020, č. j. 5 Azs 308/2019-37, ze dne 20. 8. 2020, č. j. 4 Azs 135/2020-32, nebo ze dne 21. 6. 2021, č. j. 10 Azs 42/2021-40 a v nich citovanou judikaturu). Pokud se však jedná o nezletilého žadatele o mezinárodní ochranu, je třeba, aby žalovaný zkoumal a učinil výslovnou úvahu o to, jaké jsou v příslušném státě podmínky přijetí nezletilých žadatelů, jakým způsobem je s nezletilými zacházeno, jaké jim je poskytováno ubytování, zda je zajištěna reálná možnost společného ubytování s jejich doprovodem a zda toto ubytování odpovídá potřebám nezletilých dětí, případně zda s sebou podmínky v daném státě nenesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení (viz např. rozsudek NSS ze dne 8. 2. 2021, č. j. 5 Azs 166/2020-54, který se sice týkal zajištění a posouzení potenciality předání do Rumunska, tím spíše je však třeba učinit tuto úvahu v případě samotného rozhodnutí o předání).
40. Vzhledem k tomu, že rozhodnutí žalovaného ve věci žalobce b) takovou úvahu vůbec neobsahuje, nemůže s ohledem na kasační princip správního soudnictví takovou úvahu učinit poprvé krajský soud. Rozhodnutí žalovaného ve věci žalobce b) je v tomto ohledu stíženo nepřezkoumatelností, a je proto namístě jej zrušit podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s., a to aniž by soud v tuto chvíli předjímal výsledek takového posouzení. Pro úplnost lze

dodat, že pokud by v dalším řízení žalovaný s dostatečnou určitostí neověřil zletilost žalobce a), bude namíste, aby úvahu o případných překážkách předání nezletilých osob do Rumunska učinil také v jeho případě.

V. Závěr a rozhodnutí o náhradě nákladů řízení

41. Soud shledal žalobu důvodnou, proto rozhodnutí žalovaného ve věcech obou žalobců zrušil [§ 78 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 76 odst. 1 písm. a) až c) s. ř. s.] a vrátil mu věci k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). V dalším řízení bude žalovaný vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.)
42. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný nebyl v řízení úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalobci byli v řízení procesně úspěšní a podle § 60 odst. 1 s. ř. s. by měli právo na náhradu nákladů řízení, podle obsahu spisu jim však žádné náklady v souvislosti s uplatňováním jejich práv v tomto soudním řízení nevznikly. Za žalobce činil procesní úkony v řízení jejich zástupce, jehož odměnu za zastupování žalobců však nelze uložit k náhradě procesně neúspěšnému žalovanému, protože se nejedná o subjekt vykonávající specializované právní poradenství podle zvláštních zákonů ve smyslu § 35 odst. 2 s. ř. s. (shodně viz rozsudek NSS ze dne 15. 9. 2008, č. j. 4 Azs 51/2008-79, nebo rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 16. 6. 2021, č. j. 20 A 4/2021-54). Zástupce žalobců současně neprokázal, že by mu v souvislosti s tímto řízením vznikly jakékoliv výdaje.

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 30. listopadu 2021

Mgr. Věra Pazderová, LL.M., M.A., v. r.
soudkyně

